48 ՏԱՐԻ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2797 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 1331 ՊԷՊՈՒԼ ԱԽԸՐ 15 — 1913 11 — 24 ՄԱՐՏ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ
ՍՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՊՈԼԻՍ ՊԱՖՊՈՐ ԱԼԻ ՃԱՌՏԱԼԷՄ, ԹԻՒ 44
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՍ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՑ ՅԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանկական Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومره ۴۰

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԱՆ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՐԵՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղշ.	45	25 Ղշ.
Դուռանները համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի դրուելիք ծանուցմանց հաւասարապէս
ՄԱՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ❋ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ❋ — 10 ՓԱՐԱ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սովորութիւն է որ այդ Վարչութիւնը իր ծանուցումները կը զրկէ այն թերթերուն, որոնք սա՛ կամ նա միջոցաւ կը յաջողին տարեկան նըպաստ մը յանկացնել իրենց նոյն Վարչութեան կողմէ։ որ ընդհանուր բակըղրունքի մը վրայ չի չարժիր իր նպաստը բաշխելու գործին համար, այլ աւելի կամ նուազ ազդեցիկ մարդոց դիմումը նկատի կ'առնէ իր վարկը սահմանելու ատեն։

Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը առնելիք հաւաքելու պարտ եկամտական հաստատութիւն մը չէ միայն, և լաւ է որ այդպէս չէ։ Ան միեւնոյն ատեն իրեն կապուած հասոյթները արդիւնաւոր ընծայելու համար տեսակ մը գաստիարակի դեր ալ ստանձնած է, ունի յատուկ քննիչներ, մասնաւոր դիւաններ, որոնց պաշտօնն է բրօբականա ընել քաղաքները և գիւղերը, մասնաւոր հրահանգներով այսպէս կամ այնպէս շարժելու համար։

Վարչութիւնը բացառիկ խնամքի առարկայ ըրած է շերամաբուծութիւնը որուն յաջողութեան համար ամէն կարելի միջոցներ ձեռք առած է։ Միայն խնդիր է թէ արդիւնքը այդ միջոցներուն համապատասխան է։ Բուսական տարիներէ ի վեր շերամաբոյծ գաւառացին յուսահատելու ատեան անյայտող կ'ելլէ իր գործին մէջ։ Հակառակ անոր որ Վարչութիւնը ամէն կողմ քննիչներ ունի, և որոնց պաշտօնն է, ժամանակին հասնիլ ամէն գիւղ և քննութեան ենթարկել բացուելիք հունները, ցաւալի է որ մեր Արեւելքին միւս վարչական ճիւղերուն յատուկ եղող ճակատագրականութեամբ, պաշտօնէից թիւը օրքան կ'աւելնայ, անհոգութիւնը և անյաջողութիւնը նոյնքան կ'աւելնայ պատկանեալներուն վրայ։ Եւ ասիկա միշտ ի վնաս երկրագործ և շերամաբոյծ գիւղացիութեան։

Վարչութիւնը հիշդ այս եղանակին, երբ երկու ամիսէն առ առաւելն շերամները պիտի բացուին, իր բոլոր քննիչներով ու կեդրոնական պաշտօնեաներով պարտաւոր է լուրջ աշխատութեամբ լուսաւորել հանրութեան միտքը՝ յատաջիկայ հունձքին յաջողութիւնը երաշխաւորող պայմաններուն վրայ, հասկցնել անոնց թէ նախնական ինչ փոփոխ խնամք կը կարօտի հունտը, ուրիշ տարի եղանակին դուրս պիտի գայ օրդը, որ գաւառներու, մանաւանդ հայաբնակ գաւառներու մեծագոյն մասին մէջ կեանքի անհրաժեշտ պայմանը դարձած է։

Վարչութիւնը պէտք եղած կերպով, կամ, ըսենք, գործնական անհրաժեշտ եղանակով չի կատարեր այս պարտականութիւնը։ Կը կարծէ միայն կատարել տեսակ մը պաշտօնական միջոցներով, որոնք երբեք ուղիղ չեն համեմատիր այդ եւրոպական հաստատութեան մասին մեր կողմէ սնուցուած գաղափարին։

Կը կրկնենք թէ Վարչութիւնը դէշ կը կատարէ իր պարտականութիւնը, երբ, զրօրինակ, շերամաբոյծ դասակարգին համար բացարձակապէս անծանօթ մնացած խողովակներով հրահանգիչ ազդարարութիւններ կ'ուղղէ անոր, այն մտօք թէ շերամի հունտը Մարտ ամիսէն սկսեալ ինչ կերպով պէտք է պահել, օրաստիճան տաքութեամբ սենեակի մէջ պէտք է դնել, թէ մնուկի կամ դդրոցի մէջ պէտք չէ պահել եւն. եւն.։

Վարչութիւնը կը պարտի —եթէ կ'ուզէ հետեւական ըլլալ իր ոգիին— այս անհրաժեշտ տղդարարութիւնը ընել գիւղացին երկու կերպով։ կա՛մ շերամաբոյծ կեդրոններուն ծանօթ և կարգացած թերթերու միջոցաւ, որոնք պարտաւոր ըլլան նոյն ազդարարութիւնը դնել ամենէն աչի զարնող մասին մէջ, և կամ, ինչ որ լաւագոյն կը թուի մեզի, տյդպիսի ազդարարութիւնները յատկապէս ամէն լեզուով տպել և ցրուել քաղաքներն ու գիւղերը ձրիաբար, պատերուն վրայ փակցնել, նոյնիսկ տեղական իշխանութեանց միջոցաւ մունետիկ կանչել և տեղիտեղը պարզել պարզաբանել ժողովրդին շահը, որ... առաւելապէս Վարչութեան ալ շահն է։

Երեւակայեցէ՛ք որ շերամի հունտի մասին խիստ յանձնարարելի աղդարարութիւն մը, կ. Պոլսոյ Ծրանաներէն, Դերմաներէն թերթերու ամենէն յետին, ամենէն աննշան մէկ անկիւնը դետեղուած վիճակով, ինչ օգուտ կրնայ ունենալ Պրուսայի, Իզմիրի, Պլովդիվի, Կէյվէի, Առաբաղրի, Պարտիզակի և աւելի հեռաւոր գաւառներուն երկրագործ ու շերամաբոյծ ժողովրդին համար։

Պատճառը այն է որ Վարչութիւնը վարկ սահմանած ըլլալով այդ թերթերուն, կը պարտաւորուի անոնց ընթերցողները շահագրգռելու ընդունելիութիւն չունեցող ամենէն օգտակար հրատարակութիւնները տպելու համար անոնց ղրկել։ Հանր. Պարտուց Վարչութեան ըսել պաշտօնատարները կարծես թէ ոչ մի անոր գոյութիւնը կ'անգիտանան։ Գալով մարմնամարզին, անիկա լրտեսաղանդներուն կը վայելէ։ Ահ, այդ մելամաղձոտ սրտերը ուր տարին հիւսիսի մէջ և ձեռքերնիս գրպանները վերէն կախուած չուանները կը դիտենք, իրենց տանջանքի տարտամ գրոնիքներ։

Բայց անկէց ի վեր, տրօրինական հիաներէն սկսեալ մինչեւ գրօսաշրջիկներուն համարները և մինչեւ երկինքի ճամբաներուն մէջ, մեզ նոր տեղեկութիւն չեն տրուիր։ Երկանիւին եւ կան գլխարկներու կոդին, ներմակ փաթիլներու, բուրդի գամ մուշտակի գլխանոցներուն խառնուած, կը ներկայանային ցիկային եւ կրնական խառնուրդի համանգամանք մը։ Մուժիկներ, ասա գիւղացիներ, իրենց տեղուած ու իւրաց ատաստանիներուն, կրկնոցներուն տակ, մամի թոշոր տրցակները ձեռքերնին, ոտքին թիւ մը կը կապէին այդ հագարաւորներուն մէջ։ Հան կը տեսնուէին Յոյներ, Արաբներ, Պարներ, Հապէշներ, Ասորիներ, Հայեր և ուրիշ բազմաթիւ ազգերու ներկայացուցիչներ, որոնց ամենուն ձեռքն ալ կը տեսնուէին գոյնզգոյն մանրուան առաւել կամ նուազ հաստ տրցակները։

Երբ թափորը երեւցաւ քակի մուտքին վրայ, տրդէն իսկ դէմքերը դարձեր էին դէպի ան։ Բակին մէջ թմանուած այդ մարդակոյտի գանակին չափ ու նոյնքան մըն ալ ուրիշ թուով դիւաններ, մարտուններ ու դէմքեր ցոյց կուտային նոյն հետաքրքրութիւնը հրապարակին յուրջը կանգնուած չէնքերու ատիներէն, պատուհաններէն, ծերպերէն, տարմերու դուրս ցցուած քարերու վրայէն։

Հերմինէ այս թափմանութիւնը տեսնելով ակնարկ մը ձգեց երիտասարդին վրայ, որուն հետ քանուելով, գրեթէ կիսաձայն դրկուած, կը քալէր հիմակ, տարօրինակ ամբոխին սեղմումներէն։ Անոր տխուր կը լիրպեցաւ Վրսրի աչքն։ Այդ ակնարկը կը ցոլացնէր հրացումի ու պոռնգումի դգաստութիւնու խառնուրդ մը, և կարծես իրաւունք կուտար երիտասարդ վանականին քիչ առաջ ըրած հաւատումին։

Բարեւ ի կեցած գիւղացիներու մէջէն դժբարութեամբ անցաւ թափորը, որուն վերջը Մեծազներէն սմանք ձուլուեցան նոյն իսկ ամբոխին մէջ, անձնատուր ըլլալով անոր տարուբերող, մղիչ ու խեղդող հոսանքին։ Ս. Յարութեան Տաճարի լայն բացուած դռներէն ներս մտաւ թափորը և կանգ առաւ Պատանատեղի առջեւ։

Տաճարին մէջ, գմբէթներուն ու նրբիւղներուն տակ, ամէն անկիւն, տեղ մը գտնելու կամ ձեռք մը կեցնելու ամէն ոեղ, լեցուած են ուխտաւորներով։ Հայ ուխտաւորներ ընդհանրապէս կանանչեղ են բանած հայկական մասին մէջ վերնատունը։ Գերմանի մտերը, յատնական բամիներուն մէջ լեցուած են յոյն, ռուս և այլ օրթոտոքս ուխտաւորներ, իսկ լատինական, տասրական ու իսպանական մասերուն մէջ իրենց կրօնական գլխարկներու կոդին, ներմակ փաթիլներու, բուրդի գամ մուշտակ

դարերի վրա, Մենք տեսնում ենք նրանց բովանդակ տարածությունն վրա Ռուսաստանի լուսոյն զուարթների քաղաքի գործերը, որոնք չը խնայեցին նրա համար ոչ ուժաւանք, ոչ սեփական անձնական, ոչ անգամ իրենց կեանքը։ Թող նրանց սրբազան յիշատակը անմոռաց լինի մայր երկրի սարեգրության մէջ։

Եւ Բոսանցիների Տան 300-ամեայ քաղաքացիության համաժողովրդական ազնկատարության այսօրվայ հանդիսաւոր օրը Մեզ հաճելի է երախտագիտության քանդակաւոր կենսրոնցնել Մեր ուշադրությունը Ռուսաստանի Ցարերի և բոլոր հաւատարիմ հպատակների Ռուսաստանի մատուցած ծառայությունների վրա։

Մե՛ծ են ուղղափառ եկեղեցու հովուապետների և հայրերի ծառայությունները, որոնք լուսաւորիչին Ռուսիան ճշմարիտ հաւատի լույսով և որոնք հրաշակեցին նրա անունը քարեպաշտության ու քրիստոնէական սիրոյ մեծագործությունեանով։

Ռուսական մեծաբերդ ազնուականությունը իր տրիտով է ազատուցել Հայրենիքին նուիրված լինելը և պետական կարգադրության աշխատանքներում անգամ ուռնալին տալով է քաղաքացիական տրիությունն վեհ օրինակ, առանձնապես դիւղացիների ծառայությունից ազատագրվելու յիշատակի տարում։

Փառքի ու մեծությունն միաբանաւոր թեամբ հանդիս է դալիս Հաւատ, Գահ և Հայրենիք պաշտպան ուսս զորակոնի կերպարանքը։ Ռուսական քրիստոնեայ օրգանությունն անուանական բիւրությունն ու իր պարտականությունն անդադրդ անանձնաբերությունը պաշտպանել են Ռուսիան թշնամուց և այժմ ծառայում են կարծր վահան թշնամու արշաւանքի դեմ։

Շատ յամառ ու ազնիւ աշխատանք են գործ դրել Տերությունն կարգաւորման գործում և Մեր ծառայող մարդիկ առանց կոչումի ու դիրքի խորության։ Դիւանագիտները, դիպլոմատիան ու զեղարուեստի ասպարիզում նշանաւոր ուսս մարդիկ վաստակել են պատուաւոր անուններ, և նրանց երկերը, որ գրաւեցին նոցա ազատագրությունը, բարձր գնահատության ստացան ոչ միայն Մեր հայրենիքում, այլ և նրանից դուրս։ Գիտնականներ, ռազմարի ու արդիւնաբերությունն թողած ազատարկում աչքի ընկան տակուն աշխատանքի ու լայն ձեռնարկությունն ուսս մարդիկ, որոնք եռանդուն ջանքերով ստեղծեցին Ռուսաստանի անտեսական հզորությունը։ Անթիւ ու անհամար են Ռուսաստանի տասնեակ միլիոնաւոր հողագործների ծառայությունները, որոնց աշխատանքով ու համբերատարությամբ բարեկարգվում է երկրագործությունը և բազմապատկվում են ժողովրդական հարստության հիմնական աղբիւրները։

Երախտագիտորեն յիշելով հայրենիքի բարիքի համար աշխատողներին, հրաւիրում ենք Բոսանցիների Տան թագաւորության չորրորդ դարի շնչին Մեր բոլոր հաւատարիմ հպատակներին Մեզ հետ միասին աղօթքներ վերատաքել Ամենաբարձրեալին Մեր Թագակիր նախնիների և բոլոր նրանց հոգու հանգստան համար, որոնց Մեր Հայրենիքը պարտական է իր հզորությամբ ու մեծությամբ։ Թող հանգուցեալների քաղաքացիությունների խնկելի յիշատակը պատգամ ծառայէ ապագայ սերունդների համար, և թող մի խմբել Մեր Գահի շուրջ բոլոր հաւատարիմ հպատակներին՝ նոր աշխատանքների ու նոր յաղթությունների համար ի փառս ու բարեկեցության Ռուսաստանի։

Ծանանալով ըստ արժանւոյն յաւերժացնել Ներկայ հանդիսաւոր օրը և համարանել այն ժողովրդական յիշողության մէջ, Մենք բարձր համբերելիք հրամանագրություններ ալ Մեր հպատակներին, որի մասին հրման արձակելիքը կատարվարիչ սենատին ազդարարելու ի լուր բոլորի։

Թող անապատ լինի Տիրոջ սատ օրհնությունը Մեր և Մեր տիրոջ հպատակների վրայից։ Թող հզորացնէ Ամենակալ Աստուածը Ռուս երկրը և թող Մեզ այժ պարգևէ՝ բարձր ու պինդ բռնելու Հայրենիքի հինաւուրց պանծալի դրոշակը։

Տրված է Ս.. Պետերբուրգում փետրվարի 21ին 1913 թ., Մեր թագաւորության ԺԹ տարում։

Իսկական վրա նորին Մեծության սեփական ձեռքով ստորագրված է

«ՆԻԿՈԼԱՅ»

ԵՒՐՈՊԱ Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿԸՄԲՌՆԷ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Դնդպանախորհուրդը ընդունեց այն մեթոդ, զոր երէկ ներկայացուցած էինք իբր միակ համարն դէպի խաղաղաստեղծ հաշտության մը առաջնորդող։ Դեսպաններու ժողովը որոշեց անպատասխան թողուլ դաշնակիցներուն Տէրությունց մի-ջամտության տալիս դրած պայմանները և անմիջապէս պատրաստել հաշտության ծրագիր մը որուն պիտի ենթարկուին երկու պատերազմող կողմերը։

Այս ձեռնարկին յաջողությունը կը պահանջէ փութկոտությունն և վճռականությունն։

Այս պայմաններին առաջինը առանց դժուարության կարելի է իրագործել։ Ասիանելէ ի վեր հերակլեան դաշինքները ժամանակ ունեցան քննելու իրենց ամէն կողմէն հաւաքության կնքման համար յարուցուած խնդիրները։ Իրաւապէս այդ դանդիմները արդէն հանգրուանի կը թափեն էական կարգադրությունց մասին։

Մի՛ անհայտանանք կը կորցնի թէ նոր ատենագրությունը պէտք է պատրաստեն։ Ցնորս ներկայ դրությունը և Թուրքիոյ մը մասնակցությունը Ռուսիան ու Սերբիոյ միջև ամենամեծ հաւանականությունն ու իր պարտականությունն անդադրդ անանձնաբերությունը պաշտպանել են Ռուսիան թշնամուց և այժմ ծառայում են կարծր վահան թշնամու արշաւանքի դէմ։

«Ամանդիությունը մատրած է իր իրաւունքը պաշտպանել։ Լիարժէք մէջ լիապէս իր պարտականությունը կը կատարէ, սակայն սա տարաձայնի օրերուն անգամ մը ևս իր բարը փարելու պիտի չմնայ...

«Թէ հաշտությունը և թէ պատերազմը իրեն ձեռքը դնելու ունեցող, և հաստատակամ պատրաստ քանակ մը կայ, սակայն այսօրուան օսմանցիները... այսօրուան երկաթէ քանակը։

ԹՈՒՐՔ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՀՌԵԼԻ ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Պալքանեան պատերազմն հետևանքով, ասելի քան 200 000 թուրք կիներ, աղջիկներ ու ծերունիներ տարուցան Քշնամին առնուն փախչիլ դեպի Պոլիս, ճամբաներուն երկայնքը թողելով իրենց զաւակներուն, մեծ մայրերուն ու մեծ հայրերուն դիակները։ Թշուառաւոր Թնեն և հիւանդությունները տատանոր դաւելով, ցն 200,000 գաղթականներէն հոգիս 130—140 հազարը յաջողեցան Պոլիս գալ։ Թէ Օսմ. իշխանությունները և թէ Կարմիր Մահիկը օգնության փութացին, բայց մինչեւ նոցա ամենափակ էին որքան թշուառությունը մեծ էր։ 130—140 հազար գաղթականներեն 100—110 հազարը Անատոլու զրկուեցան և Պոլսոյ մէջ մնացին 25—30 հազար հոգի, որոնք պատարաստուեցան մզկիթներու և քաղաքին դուրս շինուած խրճիթներու մէջ։ Առանցմէ 10,000ը կը խնամուին Կարմիր Մահիկի կողմէ, որ իւրաքանչիւրին օրական երեք գրշ. կը վճարէ։ «Լա Թուրքի» խմբագիրներեն մէկը 20ի չափ մզկիթներ այցելեց, ուր թշուառությունը կատարեալ էր։ Կարմիր Մահիկի պատրաստած վիճակագրության համաձայն, ամէն ամիս այս գաղթականներուն հարիւրին տասը կը մահանին անհանգիստության և բժշկական խնամքի պակասության հետևանքով։ Բոլոր գաղթականները մզկիթներու սալայատակներուն վրայ կը պառկին և ամենքն ալ տենդի ենթարկուած են։ Այնպէս որ եթէ տասը տարի անցնի, այն գաղթականներեն մէ՛ հոգ պիտի ապրի մասնաւորապէս։

ԷՍԱՏ ՓԱՇԱՅԻ ՆՈՐ ՅԱՆՁԱՐԱՐԱՒԱԻԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵԱՆԵԱՅԻ ԱՆԿՈՒՄԻՆ ՎՐԱՑ

«Աեցօ»ոյի թղթակցին հետ տեսակցության մը մէջ, Եանեայի նախագահ հրամատար Էսատ փաշա ըսաւ թէ պատերազմին սկիզբը 3000 հոգի ունէր իր տրամադրության տակ և կրցած էր երկու անգամ դիմագրել երկաթագրաւ ապաներուն քաղաքությունի և անձնուիրության շնորհիւ։ Բայց լայանանցիները փոխանակ օսմ. քանակին օգնելու, խմբագիրն դասակը եղան։ Զանցի ամրոցին մէջ գտնուող ալպանական երեք վաշտերը օսմ. դիրքերուն բոլոր գաղտնիքները մատնեցին յոյներուն։ Ապստամբի հայրենասիրություն չունին և իրենց անհաւատությունը առանցնալ համար ոչնչով բան են, բաւ էսատ փաշա և ուրեցաց որ վերջին օրերս իր զինուորները ուտեստի պակասությունն այնքան ակարացած էին որ դեռին կ'իյնային։ Ամէն դառ, ամենամարի ալ չկար։ Իւրաքանչիւր զինուոր ասոր փամփուշտն ասելի չունէր։ Արդ, անկասմ անիրաւատիւն է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Հանրապետությունն նախագահ Մ. Բանքարէ Դասական նախկին նախարար Մ. Պարթեւ յանձնեց նոր գահլիճը կազմելու պաշտօնը, նախ որպէսզի սովորությունն է որ երբ Մերքոյոյը դանկէ մը ապալէ, սոր յոյլդին կազմությունը կը յանձնուի ծերակուտականի մը և յետոյ Մ. Պարթեւ կառավարի հանգամանքը մը եղած չէ համամասական ներկայացուցչության դէմ։ Մ. Պարթեւ նախորդ դահլիճին անդամներէն չատերը պահած է։ Մ. Էրիէն կը մնայ պատերազմական նախարար, ինչ որ ապացոյց է թէ նոր դահլիճը նախորդին զարգացնելու պիտի հետեւի զինուորական եռամայ ծառայության մասին։ Մ. Պոանկարէ դարձեալ Մովսէսի և Մ. Ժան Մասել Դարպիին նախարար կը մնան։ Ելմասան նախորդ նախարար Մ. Բլոց Ներքին գործոց նախարար կ'ելլայ։ Իրեն նոր նախարար կը ներկայանայ Մ. Բիլոն որուն կարգադրությունները գնահատուած են։ Անկա Արտաքին գործոց նախարարության մէջ երկար տարի աշխատած ելլալով, անուշա ասելի փորձառությունն ունի քան իր նախորդը Մ. Ժանամիւս նոր նախարարները երեսփոխաններ են։

Նոր գահլիճին քաղաքական հանգամանքը փոխուած չէ Պրիանի դահլիճին հետ թաղդատելով։ Թերեւս թեթեւ հաւասարակշիռ մը ելլայ դէպի ձախակողմ։ Մ. Բիլոն Մ. Բլէմանոյի հետեւորդներեն մէկը և անոր մասերի բարեկամն է։ Ներքակոյը անշուշտ իր վարանությունը պիտի յայտնէ նոր դահլիճին և երեսփ. Ժողովին ալ նպաստաւոր ընդունելությունն պիտի ընէ անոր։ Ֆրանսայի մէջ հաղուադեպ է որ դահլիճ մը տապալի կազմուելեն անմիջապէս ետք։ Մէյն թէ Մ. Պարթեւ շատ դժուարութիւն պիտի քաշէ ընտրական բարենորոգումի վրայ համաձայնությունն գտնելու համար Ծերակալին և Երեսփ. Ժողովին միջև։

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՆ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ տէրությունք վերջնապէս որոշած են հաշտության պայմանները, զորս Բ. Դրան պիտի ներկայացնեն այսօր, եթէ բոլոր դեսպանները ստացած ըլլան իրենց ազատած հրահանգները։

Անատոլիկ այդ պայմանները.

1.— Տէրությունները կոչմէ ընդունուած սահմանագիծն է Էնոս Մէնիս։ Իսկ Վիզէ, Լիւլէ Պուրգաս և Զորլու պիտի մնան Թուրքիոյ։

2.— Սահմանագիծը պիտի անցնի Էմրէնի հարաւակողմն, բայց ասանձնաշնորհումներ պիտի տրուին իշխանական կրօնական հաստատությունները։

3.— Կղզիներու խնդիրը պիտի որոշուի Լոնդոնի դեսպաններու ժողովին մէջ։ Այժմէն որոշուած է Թուրքիոյ թողուլ նեղուցին իշխող կղզիները։

4.— Թուրքիա պատերազմական տուգանք պիտի չվճարէ։ Իսկ Հանրային Պարտուց խնդիրը պիտի քննուի Բարիզի մէջ և պիտի տարուի թէ Դաշնակիցները ինչ կերպով պիտի նպաստեն այդ պարտքին մէկ մասին հատուցման։

5.— Միւս կողմէ ֆարիզիներու տեսակցով առաջարկություններ պիտի տրուին Թուրքիոյ, որ ասելի դիւրութիւններ պիտի ունենայ մաքառուորքը ազատելու և առևտրական դաշնագիրներ կնքելու։

ՊԱՅԹՈՒՅԻԿ ՆԻՒԹԵՐ ԷՅՈՒՊԻ ՄԷՋ ԼՈՒԾԻ ՊԷՏ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Պալանական յայտարարությունն մը կը ծանուցանէ թէ վերջին յեղափոխական շարժումն հետեւանքով տարուած է որ ամբողջն օրուց ապայ Լիսաբոնի պետ մանակից էր այդ գործին։ Ոստիկանությունը, որ քանի մը օրէ ի վեր կը հսկէր այդ ապային վրայ, ուզի գիւղը քաշարկելուն կատարեց անոր էյուպի ընկերությունն մէջ և պարկանք գտաւ ուր գրուեց։ Լիսաբոնի էջ. ձերբակալուեցաւ։

ԽԱԲԵԲԱՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Թանկնոի երկաթուղի թիւրն մէջ կը կարդանք. Վերջապէս սահմանությունը յաջողեցաւ. ձերբակալել հրամանով մը որ տանն տանն վիճաներ կը պատանէր առևտրական հրապարակին։

Այս խարեբաները վաճառականի ձևերով ունէին և Սիրելիի ու Բերոյի մէջ գրասենեակներ հաստատած էին, ուր պաշտօնական հեռագիրներ կը կեղծէին, խարդախուած հաշուեցոյցներ կը պատրաստէին, կեղծ մուրհակներ կը ինքնին։ Այս ընկերության անդամներէն երեքը ձերբակալուեցան, իսկ մնացեալները փախած են։

ՊԱՐՍԿ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ՅԱՐՁԱԿՄԻՄԸ ՕՍՄ. ՀՈՂԻ ՎՐԱՑ

Կը տեղեկացուի թէ Պարսկ Համավենա ցեղը յարձակած են Մուսուլենանդին երեք գիւղերուն վրայ։ Անմիջապէս ոստիկան զինուորներ զրկուեցան Պասէն դարձեալ Մովսէսի և Մ. Ժան Մասել Դարպիին նախարար կը մնան։ Ելմասան նախորդ նախարար Մ. Բլոց Ներքին գործոց նախարար կ'ելլայ։ Իրեն նոր նախարար կը ներկայանայ Մ. Բիլոն որուն կարգադրությունները գնահատուած են։ Անկա Արտաքին գործոց նախարարության մէջ երկար տարի աշխատած ելլալով, անուշա ասելի փորձառությունն ունի քան իր նախորդը Մ. Ժանամիւս նոր նախարարները երեսփոխաններ են։

Նոր գահլիճին քաղաքական հանգամանքը փոխուած չէ Պրիանի դահլիճին հետ թաղդատելով։ Թերեւս թեթեւ հաւասարակշիռ մը ելլայ դէպի ձախակողմ։ Մ. Բիլոն Մ. Բլէմանոյի հետեւորդներեն մէկը և անոր մասերի բարեկամն է։ Ներքակոյը անշուշտ իր վարանությունը պիտի յայտնէ նոր դահլիճին և երեսփ. Ժողովին ալ նպաստաւոր ընդունելություն պիտի ընէ անոր։ Ֆրանսայի մէջ հաղուադեպ է որ դահլիճ մը տապալի կազմուելեն անմիջապէս ետք։ Մէյն թէ Մ. Պարթեւ շատ դժուարութիւն պիտի քաշէ ընտրական բարենորոգումի վրայ համաձայնությունն գտնելու համար Ծերակալին և Երեսփ. Ժողովին միջև։

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՆ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ տէրությունք վերջնապէս որոշած են հաշտության պայմանները, զորս Բ. Դրան պիտի ներկայացնեն այսօր, եթէ բոլոր դեսպանները ստացած ըլլան իրենց ազատած հրահանգները։

Անատոլիկ այդ պայմանները.

1.— Տէրությունները կոչմէ ընդունուած սահմանագիծն է Էնոս Մէնիս։ Իսկ Վիզէ, Լիւլէ Պուրգաս և Զորլու պիտի մնան Թուրքիոյ։

2.— Սահմանագիծը պիտի անցնի Էմրէնի հարաւակողմն, բայց ասանձնաշնորհումներ պիտի տրուին իշխանական կրօնական հաստատությունները։

3.— Կղզիներու խնդիրը պիտի որոշուի Լոնդոնի դեսպաններու ժողովին մէջ։ Այժմէն որոշուած է Թուրքիոյ թողուլ նեղուցին իշխող կղզիները։

4.— Թուրքիա պատերազմական տուգանք պիտի չվճարէ։ Իսկ Հանրային Պարտուց խնդիրը պիտի քննուի Բարիզի մէջ և պիտի տարուի թէ Դաշնակիցները ինչ կերպով պիտի նպաստեն այդ պարտքին մէկ մասին հատուցման։

5.— Միւս կողմէ ֆարիզիներու տեսակցով առաջարկություններ պիտի տրուին Թուրքիոյ, որ ասելի դիւրութիւններ պիտի ունենայ մաքառուորքը ազատելու և առևտրական դաշնագիրներ կնքելու։

ՊԱՅԹՈՒՅԻԿ ՆԻՒԹԵՐ ԷՅՈՒՊԻ ՄԷՋ ԼՈՒԾԻ ՊԷՏ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Պալանական յայտարարությունն մը կը ծանուցանէ թէ վերջին յեղափոխական շարժումն հետեւանքով տարուած է որ ամբողջն օրուց ապայ Լիսաբոնի պետ մանակից էր այդ գործին։ Ոստիկանությունը, որ քանի մը օրէ ի վեր կը հսկէր այդ ապային վրայ, ուզի գիւղը քաշարկելուն կատարեց անոր էյուպի ընկերությունն մէջ և պարկանք գտաւ ուր գրուեց։ Լիսաբոնի էջ. ձերբակալուեցաւ։

ԽԱԲԵԲԱՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Թանկնոի երկաթուղի թիւրն մէջ կը կարդանք. Վերջապէս սահմանությունը յաջողեցաւ. ձերբակալել հրամանով մը որ տանն տանն վիճաներ կը պատանէր առևտրական հրապարակին։

Այս խարեբաները վաճառականի ձևերով ունէին և Սիրելիի ու Բերոյի մէջ գրասենեակներ հաստատած էին, ուր պաշտօնական հեռագիրներ կը կեղծէին, խարդախուած հաշուեցոյցներ կը պատրաստէին, կեղծ մուրհակներ կը ինքնին։ Այս ընկերության անդամներէն երեքը ձերբակալուեցան, իսկ մնացեալները փախած են։

ՊԱՐՍԿ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ՅԱՐՁԱԿՄԻՄԸ ՕՍՄ. ՀՈՂԻ ՎՐԱՑ

Կը տեղեկացուի թէ Պարսկ Համավենա ցեղը յարձակած են Մուսուլենանդին երեք գիւղերուն վրայ։ Անմիջապէս ոստիկան զինուորներ զրկուեցան

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

«ԻՖՇԱՄԻ» ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ

«Ինֆամ» հեռաւոր ուշադրաւ խմբագրակը կը գրէ, իր երեկուան թերթին մէջ, զոր թարգմանաբար կը դնենք հետաքրքրությունն համար.—

«Շատ ժամանակ կայ, այս տիրապետներուն մէջ պատերազմի մասին չխօսեցանք։ Արդէն չկար որ խօսէինք անոր մասին։ Մեր կարգ մը պաշտօնակիցները գարունը եկաւ, կուգայ, պիտի գայ, ըսելով շատ ազնիւ հանգիստ։ Բայց ասանց գրիչի խլրատներն կը բաղկանար։ Մէկեանը զինակի, զենքի ձայն, վառօդի հոտ չկար։

«Այսօր կրնա՞ս արդեօք... չեմ գիտեր ինչ ըսեմ... թէ կայ, թէ չի կայ։ Կայ՝ տրվհնաեա։ Սակայն Տէրության երկայնքին, Գաղղիոյի կողմերուն վրայ մեր տրունը կը հոսի, մեր կարիքները կ'իյնան։ Զի կայ՝ որպէսեաեա էսիրնի տաս ջեւ լուրջ ընդհարումներ, նոյնիսկ ընդհարուելու մտադրություն մը չի տեսնուիր։

«Թշնամին դէմ երեք ճակատներու վրայ կը գտնուինք. Էսիրնի, Գուլայիրի և Զաթալճայի մէջ, սակայն այս երեք ռազմաղաղերուն վրայ պատերազմը ունի տեղություն և սպասողական վիճակ կը տիրէ։

«Գուլիպարները բացէ ի բաց պատերազմ, յարձակումէ խոյս կուտան։ Էսիրնի ազնիւ Թնդանօթի մեծամասը նոյն իսկ չառ ցանցառ կերպով տեղի կ'ունենայ։ Միայն կը ամրակոծեն քաղաքը, չպատերազմող ժողովուրդը։ Բայց այս է որ քանի յարձակողական ծրագիր գոյութիւն չունի Գուլիպարապայտկայի յատակագիծին մէջ։ Բերդաքաղաքը, Օսմանցիներուն այդ փառաւոր յիշատակը խորտակելու չեն աշխատիր, այլ կ'սպասեն որ ինքնին իյնայ, իր ներսէն վերջանալ։

«Ամ, ամ՝ հաւանությունը Էսիրնի իյնալեն առաջ կնկատէր և ձերդաքաղաքին ապագայ բախտն հարցը ոչ թէ բանակին, այլ մեր դիւանագէտներուն թողուէր, երանի՞ թէ անոր պատասխանատուությունը իրենք մեր դիւանագիտներուն վրայ յուսանք...

«Գուլիպարները, ինչպէս Էսիրնի, նոյնպէս և Գուլայիրի ու Զաթալճայի ապահովագրված ունեցած և անշարժ կը մնան. գիտենք որ Գուլայիրի և Զաթալճայի բարձրությունց վրայ դիրք բռնած են, սակայն Զաթալճայի հեռը ինչ կ'ընեն, որ կոպտի են, յայտնի չէ։ Թանգ քոլ մը Տիմիրիեի բանակը նահանգաձ ալեքներն կը պահէ. Դիմանը թէ պուլկարական Դ. դ զորամասին հրամանատարը Բեթերպուրգի մէջ է, սակայն իր բանակը ուր տեղ է։ Իր զորամասերները որ տարերն վրայ են, յայտնի չէ, և Գուլիպարները իրենց այդ առանձնատնին մէջ համբերատար նստած են, կը սպասեն...

«Մենք ինչ կ'ընենք, ինչի՞ սպասելու կը թուի թէ մենք ալ անոնց պէս կ'ընենք։ Մենք ալ յարձակողական մէջ չենք, Քեռիս պաշտպանական դիրքի մէջ կը սպասենք...

«Էսիրնի մէջ պաշտպանությունը անխախտելի է, Գուլայիրի առջև շատ ժամ չկայ, սակայն Զաթալճայի համար ինչ պիտի ըսէք։ Այն կողմը ձիավարներ ասաղ և յետոյ զորամասերուն երկու չրջան կը ասանենք։

«Ասոնցմէ շրջանն մինչև Սվատաբէ և Ագալան, իսկ երկրորդին՝ այսինքն վերջին մէկ քանի օրուան ընթացքին մինչև Դոտրքէյ առաջացանք։ Լսել մեր ալ թեր մէկուկես ժամ, իսկ ձախ թեւը մինչև երեք ժամ դէպ առաջ գացած է։

«Այ՛, ճիշտ է, բայց մենք սոսկա յարձակողական կռիւ չենք նկատեր։ Այս շարժումները չատ շատ հեռաւորության կարելի է համարել, որովհետեւ եթէ ասանք մեծ կռիւներու նախաբանը ըլլային, պէտք է մինչեւ հիմա իրենց արդիւնքը ցոյց տային, ինչ որ չեղան մինչեւ հիմա։

«Վաղը սոսկա հաւանական է, սպասենք ապրիլ մեր բանակին յարձակողականին։ Մեր սպասելիքն գաղտնիք ներուն տեղեակ չենք, սակայն իրաց ընթացքին նայելով։ մեզի այնպէս կը թուի

Տիկին Դանիէլեան չէր ուզեր վեր ելնել։ ասելի լու կը համարէր մնալ հոն ու մօտն տեսնել Լուսաւորեալի տարուզանքը։

— Վերնատունն ասելի յարմար ու հանդարտ կերպով կրնաք տեսնել քան սակէ, դիտել ասաւ Վրէյը։

Նոյն բանը կրկնեցին և տարիներ։

Տիկին Զարուհի անդրդեալի մնաց իր ոգեշնչման վրայ։ Այն տան Տէր Դանիէլեան տանանին բարձրացաւ տանուտերներն վեր, հոն թողուց կինը և տղիկը Վրէյի հետ։

Արդէն տեսեր էր Ցունաց թափորը Գերեզմանին շուրջ։ Եկեղ անդամ պիտի դառնային անոնք, Լուսաւորչի բան հանդէսը կատարելու համար։

Վրէյը տեսնելով որ տիկին Զարուհի լուսեր վեր բարձրանալ, թեւադրեց տանդուներու առաջին դատիկներուն մոտ ցինուած փոյտակ սախտերուն վրայ յարմար տեղ մը բռնել, քիչ մը ասելի մօտեն դիտելու համար Ցունաց ու թափորն ու Լուսաւորչի հանդէսը։ Այդ կերպով Աստուածատունէն ալ շատ հեռի չպիտի ըլլային։

Տիկին Զարուհի համակերպեցաւ։

Սրբատարը ամբողջապէս երեք աթոռակներ ճարելով հուժկու երիտասարդի մը յանձնեց ու յանձնարարեց տեղաւորել զանոնք ակնարկուած տեղը։ Շուտով կատարեցաւ։

Սրեցը միասին բարձրացան մէկ քանի սանդիներներ ու նստան։ Այդ տեղէն շատ մարդիկ կերպով, յատկօրէն կը տեսնուէր Ս. Դերեզմանի տաճարկողմը, ուր պիտի կատարէր հանդէսը։

Ցայնքան թափորը վերջացաւ։

— Հիմա պիտի սկսի Լուսաւորչաբեր արարողությունը, ըսաւ Վրէյը։

— Ինչ կ'ընեն հոն, սա երկու վարդապետները, ինչ կ'ընեն Գերեզմանին դռան առջեւ, հարցուց Հերմինէ աչքերը չհեռացնելով էր ցոյց տուած վարդապետներեն։

— Մեկը մեր վանքին թարգման վարդապետն է, տարաբանաց երիտասարդը։ իսկ միւսը ուրիշ վարդապետ մը։ Անոնք կը պատրաստուին Գերեզմանին դուռը դացուելէն ետքը կնքելու կենդանարարը վառելու համար Ս. հոգեն։

ԼՍԱՐԻՍԱՑԻ և Սելանիկի երկաթուղիները միացնելու աշխատությունները մի ամիսեն պիտի սկսին։ Գիծը Բարտին (Լարիսայի մոտ) պիտի մեկնի և պիտի յանգի Թեսաղոնիկ, Սելանիկ քաղաքին մոտ։

ՍՈՒԼԹԱՆԸ որոշեց իր անձնական ծախքով երիտասարդներ ուղարկել դերձակութիւն և կօշկակարութիւն սորվելու համար։ Երկրագործական նախարարությունը պատասխանեց ընելու այս երիտասարդները և հոգալ անոնց վրայ։

ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ խոստացան քարիքիլոսիոնները մէջ կայազ ստեղծել փոխանակությունները մեղմելու համար։ Գերատեսությունը պարտաւորեցաւ հանել հեղինակությունն, կ'ըսէ «Թանին»։

ԵԹԵՍՈՍԻ Մեսրոպիանը իր նահանգին կացությունն մասին երկար տեղեկագիր մը գրված է Ցունաց պատրիարքարանին։ Տեղեկագրին մէջ ըսուած է թէ Մենեմենի մէջ չորս իսլամ կրնացին։ Հասան, Մուհարրեմ, Մոլլա Ալի և Հիւսէյնի անվան քաղաքացիներու վրայ գրանցված և անոնց շարքը պատանեցեն։ Սակայն թեռ ձերբակալուած, բրդոր մը վերջը ազատ արձակուած են։

ՍԱՄՈՍԻ գրաման շուրջ հետեւությունը կը գրեն.

«Փաստը 9.30ին հոս ժամանեցին «Մէլէյ», «Վելօս» և «Նիքի» մարտանաւերը ու «Թերեսիա» փոխադրանաւը, որուն 380 հոգւոյն զինուոր ցամաք հանեցին և առանց իշխանաւորներու լուր տալու քաղաքը գրաւեցին։ Թնդանոթներու արձակման միջոցին Ցունական Մայր եկեղեցին մէջ գտնուող հանդիսաւորները դուրս ելլելու մասին։ Կը տեղեկացուի թէ դեսպանները ժողովը այն խնդրով զբաղած է։

Վիեննա, 22 Մարտ.— Զէթինէի Ռուսական գրեթակատար երկրագործական մը ուսում Գարատաղի կառավարութիւն։ Այս ծանուցագրով Ռուսերեն կը պահանջէ որ վերջին դէպքերուն ուշիկ գտնցուցէ պատասխան մը որուն։

Բարիզ, 22 Մարտ.— «Բիթի Բարիզ»ինն Լոնտոնէ կ'իմանայ թէ Դեսպանները ժողովին մէջ խորհուրդ կայ լիաբերութիւնն տալ Աւստրիոյ որ Բրատաղի կառավարությունը պարտաւորեցնէ Շեքոյայի ազատումն։

Բարիզ, 22 Մարտ.— Կարգ մը չրջանակներու մէջ կասկած կը յայտնուի Նորկիոս թագաւորին ապանիսին ալ գալուն վրայ։

Հռոմ, 22 Մարտ.— Լոնտոնէն հրահանգուած թէ Սերպ բանակը Շեքոյայի շուրջ իր դիրքերուն գործունութիւնը պիտի դադրեցնէ։

Լոնտոն, 22 Մարտ.— Դեսպանները ժողովը վաղը արտաքին նիստ պիտի գումարէ հաստատելու համար Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջև գոյացած համաձայնությունը Շեքոյան Ալպանիոյ և Եսքոյի Սերպիոյ ապալ մասին։

Վիեննա, 22 Մարտ.— Աւստրիական նաւատորմիղը Բաքարոյի մէջ կ'սպասի Գարատաղի տրուած ծանուցագրին պատասխանին լրանալուն։ Ալպանիոյ ապագայ սահմանագիծին վրայ տեղեկություն մինչեւ կատարեալ համաձայնություն ստրէ։ Շեքոյան անպատճառ Ալպանիոյ պիտի հայտնի։

Բարիզ, 22 Մարտ.— Աթենքէն ստացուած հեռագիր մը նշելով, Լոնտոնի և սպայակոյտը Եանեա մեկնած են։

Բարիզ, 22 Մարտ.— Բեռերպուրգի Ցրոնս. դեսպանին փոխանակությունն վրայ Բարիզի Ռուս դեսպան Մ. Իզվոլսքին պիտի փոխուի, կ'ըսէ «Ժուռնալ»։

Պելգրատ, 22 Մարտ.— «Բրատաստ»ը ծանուցանէ թէ Սերպ կառավարությունը որոշեց երեք ամիս եւս երկարացնել ռազմաղանները վառելու համար Ս. հոգեն։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Բարիզ, 22 Մարտ.— 15 դ. և 16 դ. բանակներուն պահակագնդ և Զանգի ռազմիկ ուսանող պահեստներ հրաման ստացան անմիջապէս իրենց զունդերուն միանալու։

Լոնտոն, 22 Մարտ.— Կրասի [illegible] Աւստրիա Եսքոյի խնդրին մէջ չպիտի լուս արտաքին է, բայց կը պահանջէ որ ուսս կառավարությունն ալ տեղեկանի ներուն հետ Զէթինէի ու Պիլրրաի վերդիմամ կատարէ Շեքոյայի խնդրին վերնայան կարգադրության և ասոր քաղաքին ինքնավարությունն դուրս ելլելուն մասին։ Կը տեղեկացուի թէ դեսպանները ժողովը այն խնդրով զբաղած է։

Վիեննա, 22 Մարտ.— Զէթինէի Ռուսական գրեթակատար երկրագործական մը ուսում Գարատաղի կառավարությունն։ Այս ծանուցագրով կ'ուզուի կը պահանջէ որ վերջին դէպքերուն ուշիկ գտնցուցէ պատասխան մը որուն։

Բարիզ, 22 Մարտ.— «Բիթի Բարիզ»ինն Լոնտոնէն կ'իմանայ թէ Դեսպանները ժողովին մէջ խորհուրդ կայ լիաբերութիւն տալ Աւստրիոյ որ Բրատաղի կառավարությունը պարտաւորեցնէ Շեքոյայի պաշարումին։

Բարիզ, 22 Մարտ.— Կարգ մը չրջանակներու մէջ կասկած կը յայտնուի Նորկիոս թագաւորին ապանիսին ալ գալուն վրայ։

Հռոմ, 22 Մարտ.— Լոնտոնէն հրահանգուած թէ Սերպ բանակը Շեքոյայի շուրջ իր գործունեությունը պիտի դադրեցնէ։

Լոնտոն, 22 Մարտ.— Դեսպանները ժողովը վաղը արտաքին նիստ պիտի գումարէ հաստատելու համար Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջև գոյացած համաձայնությունը Շեքոյան Ալպանիոյ և Եսքոյի Սերպիոյ ապալ մասին։

Վիեննա, 22 Մարտ.— Աւստրիական նաւատորմիղը Բաքարոյի մէջ կ'սպասի Գարատաղի տրուած ծանուցագրին պատասխանին լրանալուն։ Ալպանիոյ ապագայ սահմանագիծին վրայ տեղեկություն մինչեւ կատարեալ համաձայնություն ստրէ։ Շեքոյան անպատճառ Ալպանիոյ պիտի հայտնի։

Բարիզ, 22 Մարտ.— Աթենքէն ստացուած հեռագիր մը նշելով, Լոնտոնի և սպայակոյտը Եանեա մեկնած են։

Բարիզ, 22 Մարտ.— Բեռերպուրգի Ցրոնս. դեսպանին փոխանակության վրայ Բարիզի Ռուս դեսպան Մ. Իզվոլսքին պիտի փոխուի, կ'ըսէ «Ժուռնալ»։

Պելգրատ, 22 Մարտ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆԳԻՍՏ

Տ. ԹԱԹՈՒԼ Ծ. Վ. ԴՈՒՐԵԱՆԻ

Խորին ցաւով կը գուժենք մեր ընթերցողներուն Դոնեայի Առաջնորդ Տ. Թաթուլ Ծ. Վ. Դուրեանի վաղահաս կորուստը իր եկեղեցիին և իր ժողովրդին։ Տարաբախտ եկեղեցականը, որ ժամանակէ մը ի վեր կը դարմանուէր Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ, ականջին եռեւը գոլացած պալարի մը վրայ վիրաբուժական գործողութիւն մը կատարուելով, ատեն մը լոյս ներշնչած էր բժշկուելու, բայց շարաթ իրիկուն Իզմիրէն մայրաքաղաքս իր ազգականներուն եկած հեռագիր մը կը հաղորդէր մահուան լուրը։

Հանգուցեալը, Դուրեան Ս.ի մօտաւոր ազգական, շատ կանուխէն անոր հայրական խնամքին տակ կրթուելով և ապա Արմաշի գարեվանքին մէջ ուսմանց օրինական շրջանը կատարելով կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուած էր Սրմանեան Ս.ի վանահայրութեան օրով իր միւս աշակերտակիցներուն հետ։ Տ. Թաթուլ վարդապետ Դպրեվանքին հասցուցած արժանաւոր եկեղեցականներէն մին հանդիսացաւ, մանաւանդ այն փութկոտ եռանդովը, որով միշտ Ազգ. Պատրիարքարանի հրահանգներուն անսալով, կ'երթար ուր որ հարկ ըլլար իբրեւ Պատրիարքական փոխանորդ, իբրեւ առաջնորդ և իբրեւ քնարիչ։

Հովուական պաշտօնին մէջ իր առաջին արդիւնքը ցոյց տուաւ Զմշկածագի առաջնորդութեան միջոցին։ Հակառակ իր դեռ երիտասարդական հասակին՝ այդ հեռաւոր և բազմապահանջ թեմին օգտակար եղաւ ամէն կերպով, ինչպէս կը վկայեն առ հասարակ բոլոր Զմշկածագցիները։

Պլիէճիկի Առաջնորդութիւնը տխուր պատահարներու պատճառուաւ, Պանտիրմայի առաջնորդութեան պէս։ Բայց բոլոր անկողմնակալ խորհողները, Հանգուցեալին շուրջ յարուցուած առարկութիւնները քննելով այն եզրակացութեան եկած էին թէ քննութիւնը, անձնական նկատումները, այս կամ այն մեծ ազգային քմահաճոյքները եղած էին զլխաւոր շարժառիթը նոյն պատահարներուն, մինչ Պլիէճիկի և գիւղերուն ժողովրդային դասակարգը սկիզբէն մինչեւ վերջը Հանգուցեալին հանդէպ պահեց մեծագոյն և համակրութիւն, այնպէս որ Տ. Թաթուլ վարդ. պիտի մնար Պլիէճիկի առաջնորդ, եթէ Սահմանադրութեան բերած սկզբնական խարխապանը չյաջողէր էնիճիկի վարպետներ ձեռք ձգել այն տեսնուան Վարչութեան անդամներուն մէջէն, որոնք չնայած... խղճմտօրէն իրենց ձեռքէն եկածը ըրին Հանգուցեալը բաժնելու համար իր թեմականներէն։ Բայց անցածը անցած է, և չարժէր չփիւն աւելի պրպտել հաշիւները։

Պլիէճիկի Առաջնորդութենէն հրաժարելէ վերջ Հանգուցեալը կոչուեցաւ Դոնեայի Առաջնորդութեան, ուր կը վայելէր ամէն ժողովրդականութիւն, ինչ որ վերջերս ալ իր հիւանդութեան միջոցին յայտնուեցաւ Իզմիրի մէջ, ուրկէց դրեթէ ամէն օր իրեն մասին լուրեր կ'սպասուէին Դոնեայի մէջ։ Կառավարական իշխանութեանց հետ Հանգուցեալին վարմունքը միշտ ուղիղ ըլլալով հանդերձ, նոյնիսկ իր հակառակորդներուն վկայութեամբ հաստատուած է թէ Տ. Թաթուլ վարդապետ իր թեմականներուն շահերը արդարութեամբ կը ներկայացնէր ու կը պաշտպաներ։

Անհասկանալի և ընկերային շրջանակներու մէջ վերջին ծայր համակրելի անձնաւորութիւն մըն էր Տ. Թաթուլ վարդապետ։ Մաքրիմ նոյնքան քաղաքավար, ոչ մէկուն սիրտը կը ցաւցնէր, և իր քիչ մը կրօնաւորութեան մասին կատակները կը զարմանային մօտաւորութեան մէջ տեսնելով զինքը հեղանմոյր, հոմակերպող, ինչպէս Շահրիկեան—Գարեան հին Վարչութեան մէջ իր հակառակորդներն անգամ բառնալեցան ժամանակին։

Թէեւ մէկ շրջան առաջ Դուրեան եւ Մինասեան ընտանիքին կողմէ յուսալի մէկը զրկուած էր Իզմիր Հանգուցեալը Պոլիս բերելու համար, բայց վիճակը ծանրացած ըլլալով գարնէն չէր եղած փոխադրութիւնը։ Հաւանական է թէ օձման և յուզարկաւորութեան հանդէսը կատարուած է երէկ, կիրակի, Իզմիրի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ նախագահութեամբ Առաջնորդ Ինեէանի վարդ.ի, որ Հանգուցեալին ամէն խնամք տարած է և տեղւոյն բոլոր ազգայինները միշտ համակրանքով վերաբերուած են իր հիւանդութեան միջոցին, ինչպէս կը տեղեկանանք մասնաւոր նամակներէ։

Այս տխուր առթիւ խմբագրութիւնս ուղղած ցաւակցութիւն կը յայտնէ Դուրեան Ս.ի, Մինասեան ընտանիքին և Հանգուցեալին բոլոր պարագաներուն։

Իզմիրի «Դալինջ»ին վերջին թիւին մէջ (Նշ.) հետեւեալը կը կարդանք.—

Մենք ցաւով կը յայտնենք որ Դոնեայի եռանդուն Առաջնորդ Տ. Թաթուլ Ծ. Վ. Դուրեանի վիճակը սկսած է ծանր մահացութիւն պատճառել։ Տօքթ. Ռէթեսեան էք ի կարմրիցին համաձայն հիւանդութիւնը նշուած է և կը կոչուի ալէֆեաէնի լլսէվմիր։ Առիկա տրեան կարմիր գնդիկներուն նուազին է։ Հաւանագէպ հիւանդութիւն մը ուրէք բռնուողը հազուագիւտ էրպով կրնայ ազատիլ։ Բժշկական ամէն խնամք և դարմանդիպարար որ և է արդիւնք չունենայ, և թեզեռ Հայր Սուրբը երէկ ամենէն աւելի վտանգի օր մը անցուց, այնպէս որ Առաջնորդ Հայրը որ ամէն օր կ'այցելէր, երէկ մինչեւ կէս գիշեր տարաւեցաւ։ յոյսը մեզ և գիշեր Դրօքտէրս անցնել։ Առաջնորդ Հայրը իրաց ոյս վիճակը նամակաւ և հեռագրաւ հաղորդած է Պոլիս Դուրեան Սրբազանի, որ մերձաւոր ազգական է, նոյնպէս և Պատրիարքարան։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ԱՂԱԿԱԼԻ ՑՈՅՑԸ

ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՆԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

ՄԵԾ, ԿՈՒԻ, ՋԵՐԲԱԿՈՒԹԻՒՆ, ԱՌԻՒՆ

ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԸ ԳՐԳՌԷ

ԹԷՐԶԵԱՆ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻ ՊՈՒԼՍԷՆ

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՈՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄ ՏՕՆԵԼ ԶԱՏԻԿԸ

Հայ կաթոլիկ հասարակութիւնը երէկ երկրին եկաւ իր զգուանքի արտայայտութիւնը ցոյց տալու նեղմիտ կղերապետին՝ Թէրզեանի դէմ, որ առանց քաշուելու կը սոնրաւ իր կերած եղբայրասպան կոխին վրայ։ Հասարակութեան ինքնագլուխակից և լայնախոհ մասը երէկ իր կարծիքը ցոյց տուաւ սուլիւններու, արտայայտելով ամէն ոյժ, որ կը ղրեէր կղերին դատերէն։

Սուլուտուն կանուխէն սկսած էր լեցուիլ Սուրբ Ագնէի պատրիարքանիստ Ս. Աստուածածին եկեղեցին, ուր Թէրզեան իր համախոհներէն ամենց հետ կը գտնուէր խորանին եռեւ, բարձր դիրքի մը վրայ պոնուած և ցանցով զոցուած սենեակ գաղտագողին մէջ։ Ներկայ ժողովրդեան հինգ հարիւրէ աւելի բազմութիւն մը արդէն կը կենար եկեղեցւոյն մէջ, քովիքը քառասուն աւելի ասպիսկոպոսներու, տասը ասպիսկոպոսներու և բազմաթիւ գաղանի հետաքրքիրներուն, որոնք խորանին եռեւէն սկսեալ, մինչեւ եկեղեցւոյն արտաքին դուռը կը հսկէին կարգապահութեան և քիչ մը փութկոտ շարժումն ընողներուն վրայ։

Պատարագը ձայնաւոր էր և անկանոն կերպով կ'երգէր Թէրզեանի երդիչիկ խումբը որ կը բաղկանար հասմ. Դեղատիպներէ։ Պատարագեց Արփիարեան գերապայծառ։ Ընդհանուր հանդարտութեան մէջ Արփիարեան գերապայծառ քարոզ ըսելու օրուան ասնին վրայ, բան թէ երբ Բ.իտառ մարդկութեան փրկութեան համար մեռաւ և այդպէս հրմեց ճշմարիտ եկեղեցին, պէտք է այդ եկեղեցւոյն հաւատացողները մեռանին անոր հրմեռած կրօնքին համար։ սակայն յարեց Արփիարեան, այժմ ակուռած է Բ.իտառի եկեղեցին և անոր հովիւները նախատուել անդրան անձերու կողմէ, որոնք եկեղեցին չի կրնար իր ծոցին մէջ պահել։ Արփիարեան գերապայծառ իր պահին հովանին ակ լո ասէր ներ ասոյց կղերին լուսին ենթարկուել չուզող հասմէական ժողովրդեան վրայ, և հրաւիրեց ճշմարիտ հաւատացեալները որ հետեւին Բ.իտառի օրենքին, հաւատան անոր հովիւներուն խօսքերուն և երթան փրկութեան ճանապարհէն, դիմադրելով փորձութիւններու։ Արփիարեան ի վերջ ամէն անանձի մասնաւորներու մէջդի թեզուելը չնչելով, հուսալեց որ ամէն ոք Բ.իտառի քարոզած եղբայրութեամբ իրարու հետ սիրով ապրի։ Արփիարեան ծանր և նեղասաղից խօսքերը թէեւ պահ մը գրգռեց ժողովուրդը, սակայն անոնք հանդարտ կեցան։ Բարոյնի վերջ, երբ յիշատակութիւնը պիտի ըլլար, ազմուկը այն առեն փրթաւ սահելիօրէն։

Հարիւրաւոր կանոնդներու ամենքի Թէրզեանը ազատելը, կիներու վանասանը, ազատիներու ասր ենը իրար խառնուած խառնակէրն ամբողջ եկեղեցւոյն վեհութիւնը, Պատարագիչ Արփիարեան Գերապայծառ խրատներ տալ, իսկ Թէրզեանի դիմումին վրայ Բ.իտառի կառավարչաանուանեալ ասոնցկանները սկսան ցուցարարներ դուրս նետել ջանալ։ Թէրզեանի վարձկաններ որոնք մինչեւ իսկ եկեցւոյն մէջ կարգ մը հասմէական պարկեշտ հայերը իրենց կոմէ սրտալու համար կաչաղներ կ'ասաքարկէին ցած ձայնով, խայտան պատգամներուն վրայ։ Կռիւը սկսաւ, ոթոաներ, գաւազաններ, դիւթարկներ, բասենքներ օդին մէջ շրջան կընէին։ Մեծկուտաքը իրարանցումներուն հասած էր։ Ոստիկան զինուորներուն հրամանատարու

ԻՑՕՏ.—Ինչու այսքան չատ ձկան իւղ կը գործածուի անարիւն և սակաւակազմ երեխայոց համար։

Արդվեստաս ան իր մէջ կը պարունակէ կազդուրիչ հոգ գործածուար վիճակի էջ, բայց ամէն ձկան իւղ հաւասար ոյժ չի կրնար ունենալ, որոր ոմանէն լաւագոյնը և քարը պէտք է փնտռել Հայի Ապահովիարանի դեղարանը, Պանէ Գարու ԵԷԷԷ Բօսֆանանէ Ճառաէոի։

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԳՈՒԼԷՄԷԼԵԱՆ

Բերա, մեծ փողոց Ալա Ճամիի քիմացի կարգը, թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութիւններս լիապէս հաստատած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջոդիլ այն տարագային նոյնպէս ուշադրամութիւն, ճշտապահութիւն և աչալուրջ հսկողութիւն կը տիրէն ամէն գործառնութիւնց մէջ, փութացնելու համար ի լանգին ապասքիւնը։

Կը մաղթեմ որ երբէք չհիանդանաք, բայց եթէ երբեք ալեաք ունենաք ոնէ գեղագրի մը պատասխանութեան, հաճեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պէտք ունի ամենարագ ոյժանց ֆուներու համաձայն գեղերու խնդամամբ պատրաստութիւն գեղերուն ամէնէն ածանը։

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել գեղարանս։

Մեր գաւառացի հայ ազգակիցներուն դարմանումի համար մասնագէտ աւանակարգ բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբ դիմեն մեր դեղարանը։

Քիչ ատենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան մօտ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, սկսած եմ հերոպական կեղգոմներէ ազդակի բերել տալ դիղերու մեր։

Զուիցերական պատասխան ժամանում չաբաթը 2 անգամ։

Տրամադրելի զկարեալ հիւանդապահներ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՕՂԵՍԱԼ

ՎԵՀ. ՋԱՐԻՆ 1881 ՄՐՏ 20Ի ՈՒՐՔԱԶՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՊԷՏԵՐՍԲՈՒՐԳ, ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՕՐՍԷՔԱՅԱ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ամբողջովին վճարուած	ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	»	231,840,000
Ցայսօր ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ և ՎՆԱՍՈՒՆՑ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	»	774,840,000
1911 թն Դանձուած ԱՊԱՀՈՎԱՎԱՐԻՆ և ՏՈԿՈՍ	»	124,086,000

«ՌՕՍԻԱ» Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով կ'ստանձնէ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԵՄ ապահովագրութիւններ

ԿՍԱՆԳԻ ապահովագրութիւններ զանազան կարգի

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՍԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ԴԵՄ ապահովագրութիւններ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԻՆՉՊԷՍ ԵՒ

Շոգենաւով և երկաթուղիով ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԵՄ ապահովագրութիւններ և

ԱՊԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՑՐՈՒԹԵԼՈՒՆ ԴԵՄ ապահովագրութիւններ

Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Բարափէ վրայ՝ Զիրիլի Բրիթիմ խան, կամ ՍՏԱՄԳՈԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Ալիբ էֆ. Ճառաէոի,

Տիւթիզ գաղէ խան, թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՓԱՌԱՔ ՍՏԱՄԳՈԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ

Յ. Մ. ՓԼՋԼՃԵԱՆ Գ. ԱՐԱԳԵԱՆ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

ԿԱՐԵՒՈՐ

Թերթիս շրջուն և վարչ. պաշտօնական Պետրոս էֆ. Վանէան, Սեւ ծովի գծով մանեցաւ Կիւրասոն, Օրտու, Տրապիզոն, Սամսոն և բոլոր կարեւոր նաւահանգիստներէ վերջ Անատոլուի ներքին գաւառները։

ՄԵԾ ՎՃԱՌՄԱՏՈՒՆ

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵԻՈՒ

Ց. ԹԱՐԱՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ՁԱՊԹԻՅԷ, ԷՕ—ՕՔԷՐԱԹԻՎԻ ԴԷՄ

Վաճառատունս, որ 12 տարուան փորձառութեամբը կրցած է շնչել յարմար դրդեներուն համակրութիւնը, կը գտնուի առանձնակարգ տեսակէտ, ամերիկեան և անգլիական ամէն տեսակ կալոշի հոս մեր մէջ, անմրջելի գիներով։ Ցանկութիւնը երաշխաւորուած։ Ամէն կերպ գիւրութիւն յանձնարարուած։ Գաւառաներէն յանձնարարութիւնը փութով կը կատարուին։ Վաճառում մեծածախ և փոքրածախ։

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

„ՄԱՆԶՈՒՄԸ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մանզումէի անօրէնութիւնը դիւրութիւն մը տալու համար ժողովուրդին վճանային Գործակատարութեան ընկերութիւն։ անուամբ ընկերութիւն մը կազմած է կապալ օրէնքով և ձեռնարկ ամենաւորութիւններէ բաղկացած, զոր ի՛մասնձի թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն յանձնարարուած գործակատարութիւնները գործադրելու և վերջիրան Առաջադրութիւնը, գիւղատնտեսական մեքենաներ, գիւղատնտեսական գործիքներ, գրեթէ ամէն տեսակ ապրանքներ, գրեթէ ամէն տեսակ գործարանային մեքենաներ, գրեթէ ամէն տեսակ գործարանային մեքենաներ, գրեթէ ամէն տեսակ գործարանային մեքենա